

گذری بر مردم شناسی ادبیات
استان آذربایجان غربی

نویسنده و محقق :

دکتر ماندانا خسروانی مجد

تحقیق و پژوهش

سروشانه

: خروانی مجد، ماندانا، ۱۳۴۳ -

Khosravani Majd, Mandana

عنوان و نام پدیدآور : گذری بر مردم‌شناسی ادبیات استان آذربایجان غربی / محقق و نویسنده ماندانا خروانی مجد.

مشخصات نشر : ارومیه : انتشارات خروانی مجد، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری : ۱۴۰ ص.

شابک : ۶۰۰-۷۱۷۸-۶۰۰-۹۷۸-۲۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : آذربایجان غربی

موضوع : Azerbaijan, West (Iran: Province)

موضوع : آذربایجان غربی--زندگی فرهنگی

موضوع : Azarbaijan, West (Iran: Province)--Intellectual life

رده بندی کتره : DSR ۱۳۹۷ ۲۰۰۱ هخ ۵۳ /

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۳۳

شماره کتابشناسی : ۵۵۰۸۰۰

عنوان کتاب : گذری بر مردم‌شناسی ادبیات استان آذربایجان غربی

محقق و نویسنده : دکتر ماندانا خروانی مجد

ناشر : ارومیه ؛ خروانی مجد

آدرس : شهرک فرهنگیان ، خیابان شمالی ، کوچه ۲۰ ، پلاک ۱۱ ، طبقه ی اول.

شابک: ۶۰۰-۷۱۷۸-۶۰۰-۹۷۸

قطع : وزیری نوبت چاپ : اول تعداد صفحه : ۱۰۰۰ : ارزش : ۲۵۰۰۰۰ ریال

پست الکترونیکی : mana.majd@gmail.com — تلفن : ۰۴۴۱ ۳۸۷۷۷۰ — ۰۹۱۴۴۴۰۸۹۳۷

ISBN: 978-600-7178-67-6

9

786007

178676

فهرست مطالب و موضوعات

عنوان-صفحه

چکیده - ۱

فصل اول : کلیات - ۲

۱-۱- اهمیت ، ضرورت و سؤال اساسی طرح پژوهشی - ۲

۱-۲- هدف پژوهش - ۹

۱-۳- معرفی دقیق ابعاد طرح - ۱۰

۱-۴- محدودیت تحقیق - ۱۲

۱-۵- فرضیه ها - ۱۳

فصل دوم : مبانی و مفاهیم نظری - ۱۵

۲-۱- مطالعات فرهنگ مردم - ۱۵

۱-۱- بررسی های فولکلوریک - ۱۷

۳-۳- گونه های ادبیات عامیانه - ۲۰

۱-۲-۳- داستان های عامیانه - ۲۰

۲-۳-۲- انواع داستان های عامیانه - ۲۰

۳-۳-۲- اشعار عامیانه - ۲۱

۴-۳-۲- زبان عامیانه - ۲۱

۴-۲-۲- امثال و حکم - ۲۴

۵-۲- اسطوره - ۳۲

۲-۵-۲- قوم و قومیت و ملیت - ۳۳

۲-۵-۶- انسان شناسی و مردم شناسی - ۳۵

۷-۲- مردم نگاری - ۳۶

۸-۲- مردم شناسی فرهنگی - ۳۹

۹-۲- مکاتب و نظریه ها - ۳۹

۱-۹-۲- مکتب نکاملی (تطور گرایی) - ۳۸

۲-۹-۲-شاعه-۳۸

۳-۹-۲-آلمان-۳۹

۴-۹-۲-انگلیس-۳۹

۵-۹-۲-ایالت متحده ی آمریکا-۳۹

۶-۹-۲-مکتب کارکردگرایی (فونکسیونالیزم)-۴۰

۷-۹-۲-مکتب ساختارگرایی-۴۱

۱۰-۲-مردمشناسی ادبیات-۴۱

۱۱-۲-نظریه های جامعه شناسی ادبیات-۴۳

۱-۱۱-۲-جامعه شناسی کتاب-۴۳

۲-۱۱-۲-جامعه شناسی آفرینش ادبی-۴۴

۳-۱۱-۲-جامعه شناسی خواندن-۴۴

۴-۱۱-۲-جامعه شناسی رمان-۴۶

۱۲-۲-پیشینه ی تحقیق-۴۷

فصل دوم: روش شناسی-۵۲

۱-۳-نوع روش تحقیق-۵۲

۲-۳-فنون بردآوری اطلاعات-۵۳

۳-۳-جامعه ی مارکس-۵۳

۴-۳-شیوه نمونه گیری و حجم نمونه به طار تقریبی-۵۴

۵-۳-فنون تجزیه و تحلیل اطلاعات-۵۴

۶-۳-چگونگی ارائه نتایج تحقیق-۵۴

فصل چهارم: جامعه شناسی و مردم شناسی ادبیات استان آذربایجان غربی-۵۷

۱-۴-محدوده ی جغرافیایی، تاریخی تحقیق (استان آذربایجان غربی)-۵۷

۲-۴-تاریخ استان آذربایجان غربی-۵۷

۳-۴-ادبیات آذربایجانی-۵۸

۱-۳-۴-ادبیات کلاسیک آذربایجانی-۵۸

۲-۳-۴-ادبیات آذربایجانی مدرن-۶۰

۳-۳-۴- ادبیات معاصر آذربایجانی-۶۱

۴-۴- مروری بر تاریخ ادبیات استان آذربایجان غربی (علماء، نویسندگان، شعرا)-۶۱

۴-۵- مروری بر مردم شناسی و جامعه شناسی ضرب المثل ها (امثال و حکم) استان آذربایجان غربی-۶۸

۴-۵-۱- تحلیل-۷۸

۴-۶- مروری بر مردم شناسی ادبیات داستانی/داستان های کوتاه استان آذربایجان غربی-۸۶

۴-۶-۱- مقدمه-۸۶

۴-۶-۲- مضامین قابل توجه در ادبیات داستانی استان آذربایجان غربی-۸۷

۴-۵-۳- تحلیل-۹۳

۴-۷-۱- مروری بر مردم شناسی ادبیات داستانی اسطوره ای و حماسی استان آذربایجان غربی-۹۴

۴-۷-۱- آشنایی با پیشینه ی داستان های اسطوره ای-۹۶

۴-۷-۲- اسطوره ی داستانی تخیلی هرزم گلان-۱۰۰

۴-۷-۳- تحلیل-۱۰۲

۴-۷-۴- تحلیل اسطوره ی حقیقی کوراوغلو-۱۰۴

۴-۷-۵- تحلیل-۱۱۴

۴-۷-۶- تحلیل-۱۲

فصل پنجم: نتیجه گیری-۱۲۳

فهرست منابع-۱۲۴

چکیده:

پرسش اصلی تحقیق حاضر مردم شناسی ادبیات استان آذربایجان غربی می باشد. ادبیات مردمی (شفاهی و فولکلوریک) این استان چه نقشی در پیدایش آثار متعدد کلاسیک و معاصر داشته است. چه تصویری از الگوی روابط بین نسلی را در خانواده ی ایرانی از لایه لای ادبیات فولکلوریک استان ترسیم کرده است و چه تغییری در روایت اسطوره ها، ضرب المثل ها، ترانه ها و... از مناسبات نسلی درون خانواده ایجاد شده است. در این میان نگاه و اشاره ای گذرا هم در لایه لای مطلب به جامعه و جامعه شناختی ادبیات نموده ایم. ادبیات شفاهی، به مثابه ی میانجی فهم مان از تحولات جامعه در این زمینه در نظر گرفته ایم و از آنجا که با هدف مطالعه، ررف و عمیق ادبیات شفاهی و مردمی به دنبال کشف و تفسیر بوده ایم، به تأثیر ادبیات شفاهی استان آذربایجان غربی بر شکل گیری هویت ملی در ایران در پهنه ی تاریخ پی میبریم و این که ادبیات شفاهی استان آذربایجان غربی در شکل گیری هویت ایرانی در مرزهای سرزمینی ایران چه نقش مهمی داشته اند. پژوهش حاضر به روش مطالعه ی کتابخانه ای و تحلیل محتوایی و متکی بر یافت جلوه های مردم شناسی در حوزه ی ادبیات شفاهی با شیوه ی تفسیری انجام گرفته است و از تکنیک تحلیل محتوای کیفی مضمونی استفاده شده است.

در بخش های مختلف پژوهش مؤلفه هایی را یافته و در باره ی آن بررسی کرده ایم. در این راستا، تعدادی از داستان ها، اسطوره ها، ضرب المثل ها و... که از شاخص های ادبیات شفاهی است، برگزیده و به بررسی نمونه ها پرداخته ایم. به دلیل حضور دوقوم کرد و ترک در این استان سعی نموده ایم که در تمام بخش های تحلیلی به ادبیات شفاهی هر دو قوم ساکن در استان توجه کنیم و به شباهت یا تفاوت مضمون ها پی ببریم.

کلید واژه: ادبیات، ادبیات شفاهی، استان آذربایجان غربی، فرهنگ، جامعه، مردم شناسی.